

Jak komuniści obraz Matki Bożej aresztowali.

O prześladowaniu Kościoła katolickiego

SŁOWA KLUCZOWE

chrzest Polski
kult Matki Bożej
peregrynacja
ideologia komunistyczna
1000-lecie chrztu Polski
1000-lecie powstania państwa polskiego

KONTEKST HISTORYCZNY

1. Chrzest Polski (966 r.) uznawany za symboliczne wydarzenie, które zapoczątkowało istnienie państwa polskiego.
2. Ważne wydarzenia z historii Polski ściśle związane z przywiązaniem do Kościoła katolickiego, powstaniem polskiej tożsamości i z walką o niepodległość (nauczyciel powinien zwrócić uwagę uczniowi, że w poniższych wydarzeniach Polacy szukali wsparcia w religii katolickiej):
 - a. bitwa pod Grunwaldem (1410 r.) – pokonanie wojsk zakonu krzyżackiego,
 - b. potop szwedzki (1655-1660 r.) – obrona Jasnej Góry, śluby lwowskie, legendarne wsparcie Matki Bożej na drodze do zwycięstwa,
 - c. odsiecz wiedeńska (1683 r.) – polski ratunek dla chrześcijańskiej Europy, obrona przed islamem,
 - d. powstania narodowowyzwoleńcze (XIX w.),
 - e. walka z okupantem niemieckim.
3. Przejęcie władzy przez komunistów w Polsce (1944 r.) – jednym z elementów ideologii komunistycznej był ateizm, religię uważano za zjawisko konkurencyjne, stąd zaczęto zwalczać Kościół katolicki i inne.
4. Wybrane elementy walki na linii Kościół – władza komunistyczna:
 - a. uwięzienie prymasa Stanisława Wyszyńskiego (1953-1956),
 - b. obchody 1000-lecia chrztu Polski (charakter religijny) kontra 1000-lecie państwa polskiego (charakter świecki). Budowa „1000 szkół na 1000-lecie”,
 - c. peregrynacja obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej po kraju, jako wzmocnienie przekazu Kościoła, aresztowanie obrazu przez bezsilnych komunistów, co miało uniemożliwić jednoczenie społeczeństwa, co nie dało rezultatów, gdyż wierni niestrudzenie kontynuowali peregrynację, a zamiast obrazu po Polsce podróżowała sama rama,
 - d. wybór Karola Wojtyły na papieża (1978 r.),
 - e. pierwsza pielgrzymka do Polski Jana Pawła II (1979 r.).

PRZEBIEG LEKCJI

Nauczyciel:

a) odtwarza film: fragment filmu „Krzyżacy” (1960 r., reż. Aleksander Ford)

https://www.youtube.com/watch?v=pIlsuU5_jfM

i zwraca uwagę na rolę pieśni „Bogurodzica” (rycerze z pieśnią wychwalającą Matkę Bożą ruszali w śmiertelny bój),

b) następnie pokazuje poniższe obrazy:

Jan Matejko „Zaprowadzenie Chrześcijaństwa”



[https://pl.wikipedia.org/wiki/Chryścianizacja_Polski#/media/Plik:Jan_Matejko_-_Zaprowadzenie_chrze%C5%9Bcija%C5%84stwa_R.P.965,_z_cyklu_%22Dzieje_Cywilizacji_w_Polsce%22_-_01_\(MP_3894\).jpg](https://pl.wikipedia.org/wiki/Chryścianizacja_Polski#/media/Plik:Jan_Matejko_-_Zaprowadzenie_chrze%C5%9Bcija%C5%84stwa_R.P.965,_z_cyklu_%22Dzieje_Cywilizacji_w_Polsce%22_-_01_(MP_3894).jpg)

January Suchodolski „Obrona Jasnej Góry”



https://pl.wikipedia.org/wiki/Obl%C4%99%C5%BCenie_Jasnej_G%C3%B3ry#/media/Plik:Jasna_G%C3%B3ra_1655.jpg

Krzysztof Kura „Powstanie styczniowe”



https://i.wmwm.pl/00/00/14/38/f/20131031142032043_d_iju_02051863_ps_kkk.jpg

i zadaje pytanie: Czy uczniowie widzą coś wspólnego w wydarzeniach zaprezentowanych na obrazach?

JAK KOMU-
NIŚCI
OBRAZ
MATKI
BOŻEJ
ARESZTO-
WALI

3



HISTORIA
CZ-PL
NA PLUS

Tak moderuje dyskusję, aby wykazać, że w ważnych dla Polski momentach historycznych, walki o wolność – zawsze pojawiał się silny związek z religią i Kościołem katolickim,

c) opisuje podstawy ideologii komunistycznej wprowadzając element walki z religią jako konkurencyjnym nurtem, co w realiach polskich przekładało się na walkę z Kościołem katolickim,

d) wprowadza uczniów w okres po 1945 r., kiedy to komuniści przejęli władzę w Polsce, a naród, który walczył z nowym okupantem jak w poprzednich wiekach, opierał swoje wysiłki na Kościele,

e) wyjaśnia, na czym polegała kulminacja konfrontacji na linii państwo – Kościół (aresztowanie prymasa Polski Stefana Wyszyńskiego),



Narodowe Archiwum Cyfrowe

https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/en/jednostka/-/jednostka/5978209/obiekty/395212#opis_obiektu

f) wyjaśnia, dlaczego doszło do zderzenia w 1966 r. obchodów 1000-lecia chrztu Polski z 1000-leciem powstania państwa polskiego,

g) pokazuje obrazy związane z peregrynacją obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej i wyjaśnia ideę tego przedsięwzięcia,



<https://wroclaw.ipn.gov.pl/wro/aktualnosci/147835,45-rocznica-smierci-ksiedza-Romana-Kotlarza.html>



https://www.nowytag.pl/dane_print.php?cid=1557

h) wywołuje dyskusję na temat: Czy działania komunistów miały sens? Jaki odniosły skutek?

i) jako podsumowanie dyskusji odtwarza filmy:

– Wybór Karola Wojtyły na papieża / 16.10.1978:

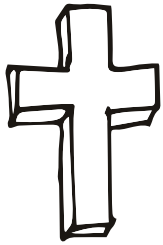
<https://www.youtube.com/watch?v=nxMiWvCCbUE>

– Niech Zstąpi Duch Twój:

https://www.youtube.com/watch?v=MNYt_FFxePk

i wskazuje na ich znaczenie dla walki z komunistami i o utrzymanie własnej tożsamości,

j) na podsumowanie lekcji prowadzi dyskusję: Czy komuniści wygrali walkę z Kościołem katolickim?



CHRZEST
POLSKI

JAK KOMUNIŚCI
OBRAZ MATKI BOŻEJ
ARESZTOWALI

7



HISTORIA
CZ-PL
NA PLUS

966



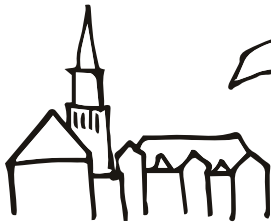
1410

GRUNWALD



POWSTANIA

JASNA
GÓRA



1655

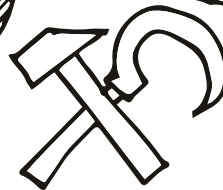
1794
1830
1863

OKUPACJA

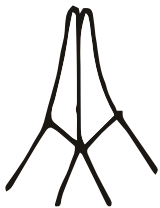


1939-1945

1945



KOMUNIZM



SPOŁECZEŃSTWO
SZUKA OPARCIA
W KOŚCIELE

WALKA
Z KOŚCIOŁEM

WIEZIENIE
PRYMASA

MILENIUM
PAŃSTWA POLSKIEGO

1000-LECIE
CHRZEŚCIJAŃSTWA
PEREGRYNACJA
OBRAZU

1978

WOJTYŁA
PAPIEŻEM



1989

UPADEK KOMUNIZMU